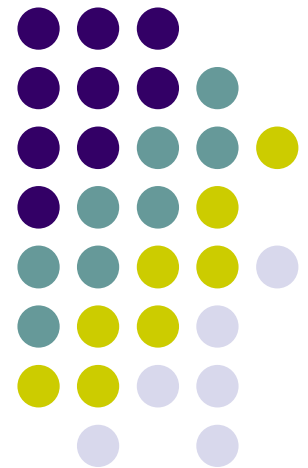
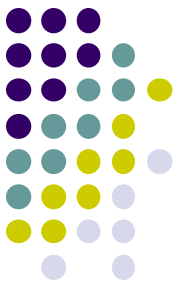

Простирање топлоте

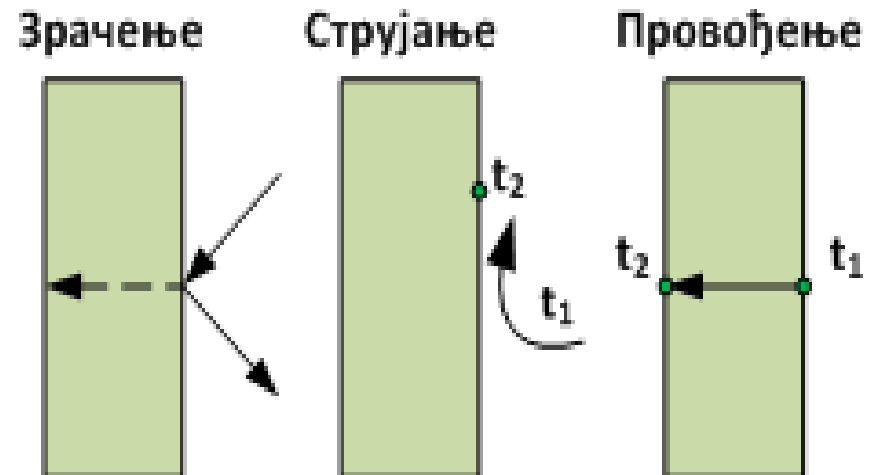

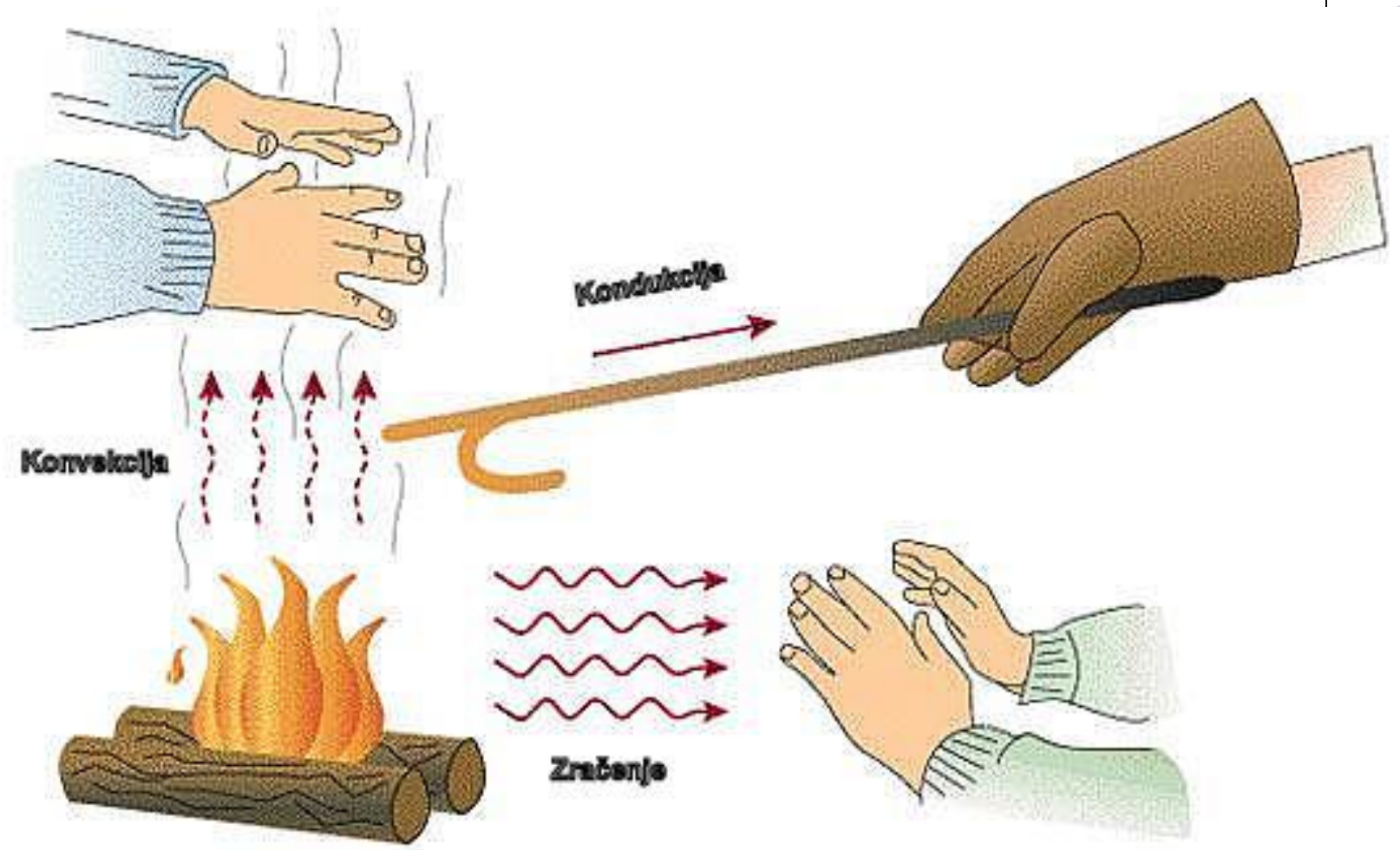
Простирање топлоте

- Према другом закону термодинамике, топлота се креће од топлијег тела ка хладнијем телу, односно од више према нижој температури.
- На тај начин је одређен смер простирања топлоте.
- Преношење топлоте се може одвијати на 3 начина:

- Зрачењем (радијацијом)
- Струјањем (конвекцијом)
- Провођењем (кондукцијом)

Преношење топлоте зрачењем (радијацијом)

- **Извор зрачења:** Сунце или било које тело чија је температура виша од температуре околине.
- **Начин преношења:** Топлота извора зрачења преноси се тако што се унутрашња топлотна енергија трансформише у енергију електромагнетског зрачења, пропорционално температури тела.
- Ово зрачење се назива **инфрацрвено зрачење**.
- Када електромагнетни талас стигне до чврстог тела понаша се као светлосни талас: делимично се апсорбује, а делимично рефлектује - одбија).

Преношење топлоте зрачењем (радијацијом)

$$Q_{\text{зрачења}} = Q_{\text{reflektovano}} + Q_{\text{apsorbovano}}$$

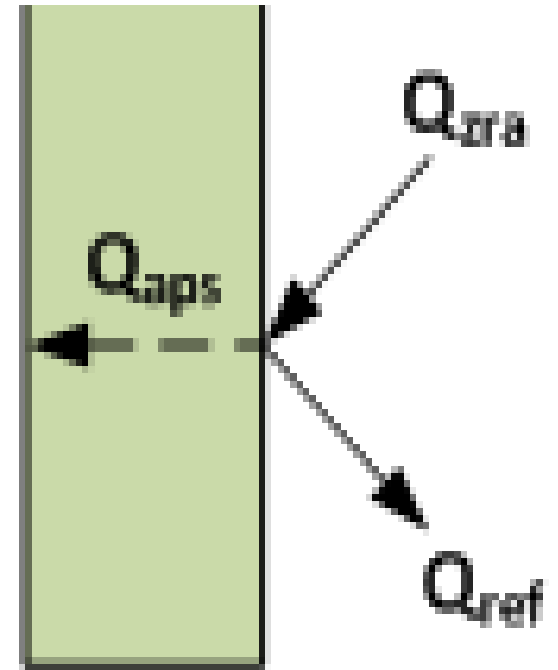
- Однос одбијене и упијене топлоте зависи:
  - од природе зрачења (таласне дужине) и
  - од природе површине материјала.
- При томе значајну улогу има боја подлоге:
  - тамна боја - загревање објеката,
  - бела боја - смањење загревања код равних кровова.

Преношење топлоте зрачењем (радијацијом)

- Количине одбијене и упијене топлотне енергије дефинишу се коефицијентима:

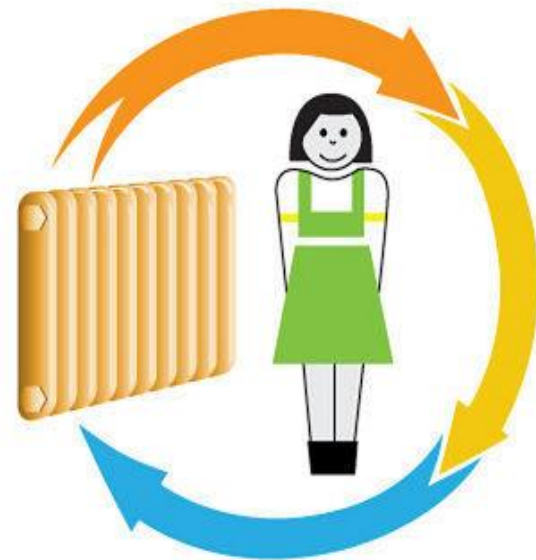
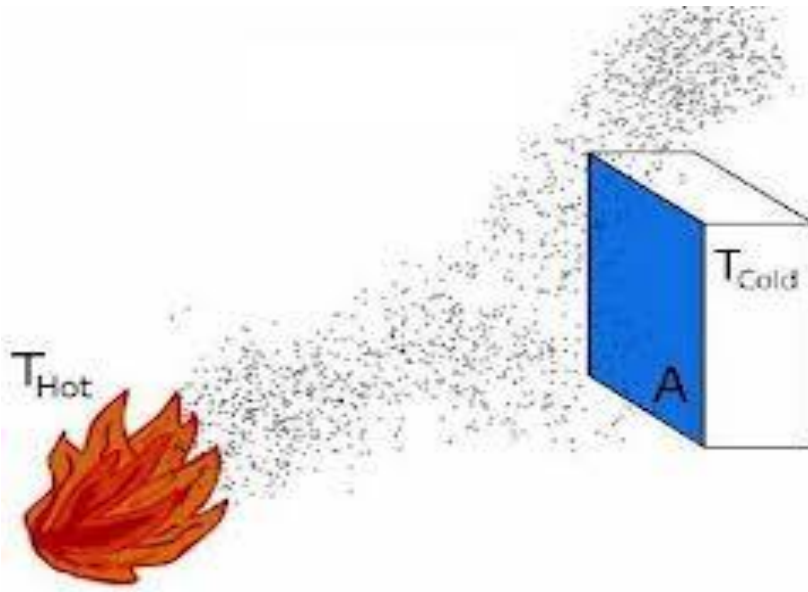
- рефлексије $\alpha_R = 100 \cdot Q_{ref} / Q_{zra}$
- апсорбције $\alpha_A = 100 \cdot Q_{aps} / Q_{zra}$

Преношење топлоте струјањем (конвекцијом)

- Овај начин преношења топлоте је карактеристичан за флуиде (гасове и течности).
- **Начин преношења:** Остварује се кретањем молекула, при чему молекули предају своју топлотну енергију другим молекулима.

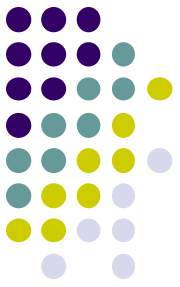
Преношење топлоте струјањем (конвекцијом)

- Уколико је неки флуид у контакту са чврстим телом и постоји разлика у температури површине чврстог тела и флуида, доћи ће до преношења топлотне енергије са материје која има **ВИШУ** температуру на ону са **НИЖОМ** температуром.
- При томе, топлотна енергија треба да савлада **ОТПОР КОЈИ ПРЕЛАЗ ТОПЛОТЕ** пружа контактна површина између две средине.
- Величина којом се карактерише прелаз топлоте са чврстог на флуидни медијум и обратно, назива се **КОЕФИЦИЈЕНТ ПРЕЛАЗА ТОПЛОТЕ**.

Преношење топлоте струјањем (конвекцијом)

- Топлотна изолација било које преграде дефинише се **коефицијентом пролаза топлоте** $U(k)$ (W/m^2K) при чему је:
 R = отпор пролазу топлоте кроз преграду са једним међупростором.

Преношење топлоте струјањем (конвекцијом)

- Дефиниција:

Коефицијент прелаза топлоте је количина топлоте која се у јединици времена (1 sec) размени између јединичне површине чврстог тела и флуида при температурној разлици од 10C (K).

Означава се са h .

- У грађевинским конструкцијама се разликују:

h_i - за унутрашњу страну објекта и

h_e - за спољашњу страну објекта.

Преношење топлоте провођењем (кондукцијом)

- **Топлота се преноси провођењем или кондукцијом кроз чврста тела.**
- **Овај процес у суштини представља размену кинетичке енергије и може се одвијати на два начина:**

Са молекула на молекул, осциловањем око равнотежног положаја (*карактеристичан за термоизолационе материјале*) и

Преко слободних електрона који се сударају са атомима и јонима и предају им своју топлотну енергију (*карактеристичан је за метале*).

Преношење топлоте провођењем (кондукцијом)

Kondukcija

Kondukcija je prenos toplote kroz čvrsta tela.

Konvekcija

Konvekcija je prenos toplote strujanjem vode ili vazduha.

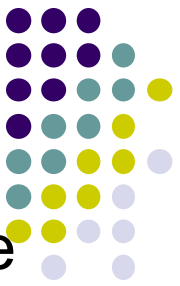

Radijacija

Radijacija je prenos toplote preko elektromagnetnog zračenja.

Изотермске површине

- У неком телу (средини) могуће је издвојити слојеве једнаки температура. Површине које граниче те слојеве називају се **ИЗОТЕРМСКЕ ПОВРШИНЕ**.

Правила:

- Температура на изот. површинама је константна и мења се само у правцу пресека кроз површине.
- Две изотремске површине се не могу сећи, јер је физички немогуће да у истој тачки простора постоје истовремено две различите температуре.
- Највећа промена температура је у правцу нормале на изотермске површине.

Начини преношења топлоте

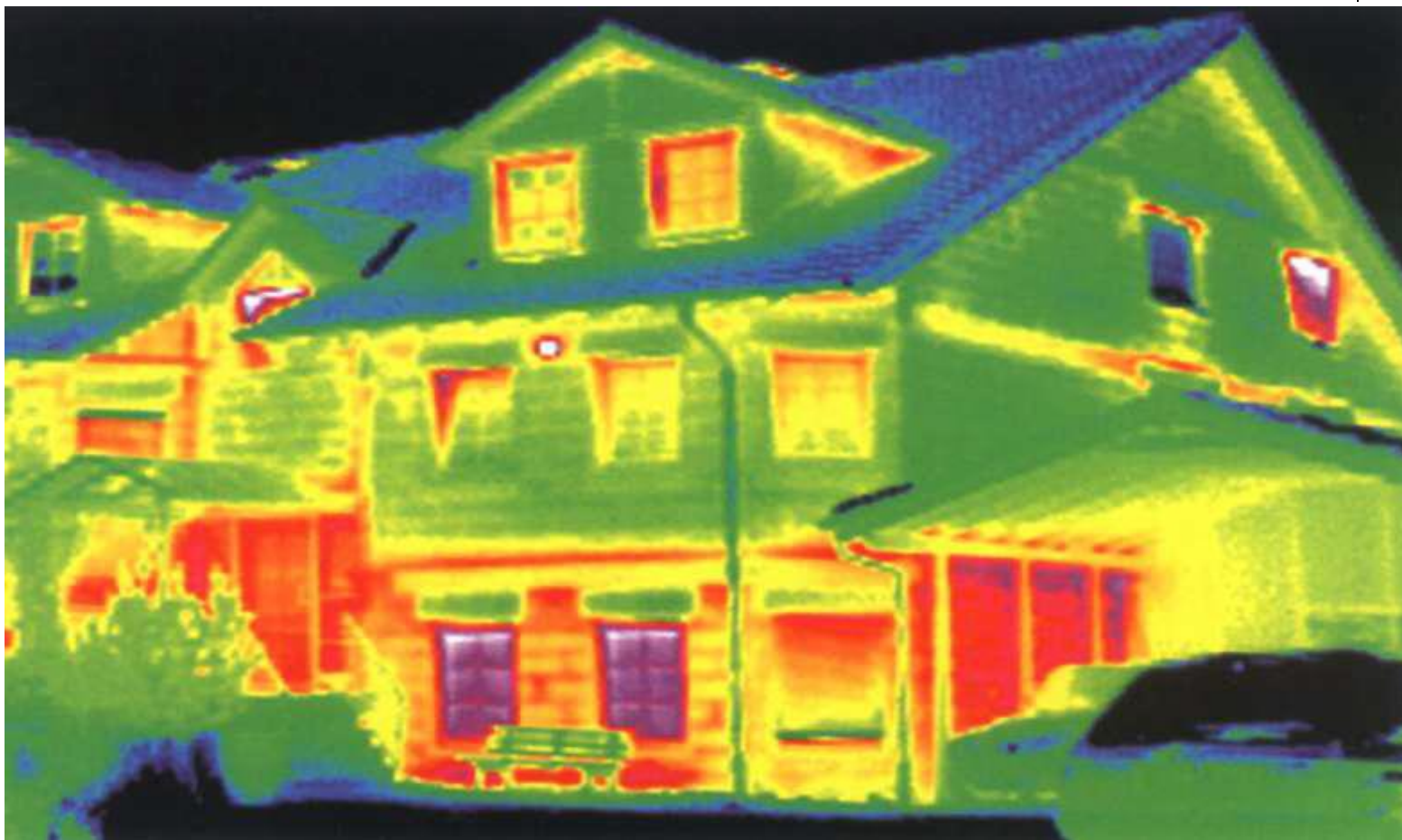
- Питање кондукције (провођења) и конвекције (струјања) топлоте изискује објашњење одређених појмова:
  - топлотни флуks F (Φ) – количина топлоте у јединици времена, односно, брзина преношења топлотне енергије

$$F = \frac{\Delta Q}{\Delta t} = \left[\frac{J}{s} \right] = W$$

- густина топлотног флуksа /специфични топлотни флуks q (ΦA) - топлотни флуks по јединици површине, односно, топлотна енергија која у јединици времена прође кроз јединичну површину

$$q = \frac{\Delta Q}{\Delta t \cdot A} = \left[\frac{J}{s \cdot m^2} \right] = \left[\frac{W}{m^2} \right]$$

Проток топлотне енергије кроз конструкцију

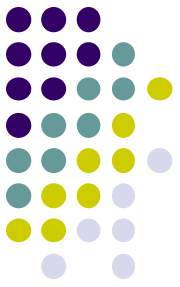
Проток топлотне енергије кроз конструкцију

- у начелу, контрола протока топлотне енергије кроз неку конструкцију се заснива на 3 карактеристична механизма деловања:
  - **рефлексија топлоте (карактеристика метала, односно, материјала код којих преовлађује зрачење као начин преношења топлоте – принцип се везано за правилно постављање металних фолија у склопу конструкција)**
  - **отпор пролазу топлоте (принцип деловања термоизолационих материјала)**
  - **складиштење (акумулирање) топлоте (карактеристика масивних конструкција) – значајно за адекватну топлотну стабилност конструкције**

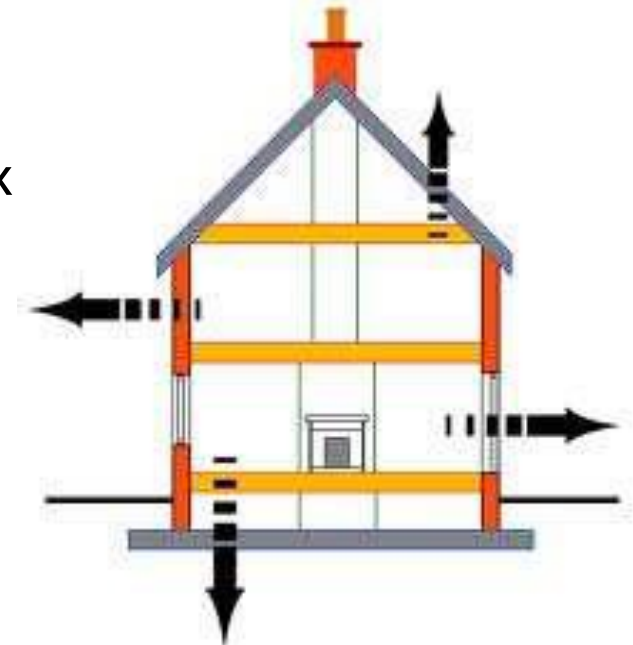
Проток топлотне енергије кроз конструкцију

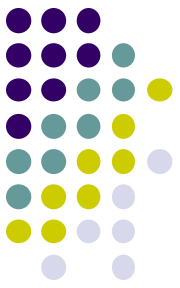
- **за архитектонске објекте од значаја питање:**
  - преношења топлоте са неког флуида (течност или гас) на чврсто тело
  - објекат и обрнуто услед разлике у температурама (**прелаз-конвекција**), као и преношења топлоте кроз саму конструкцију (**пролаз-кондукција**)

одређује се на основу **отпора R:**

1. прелазу топлоте са конструкције на ваздух
2. пролазу топлоте кроз конструкције

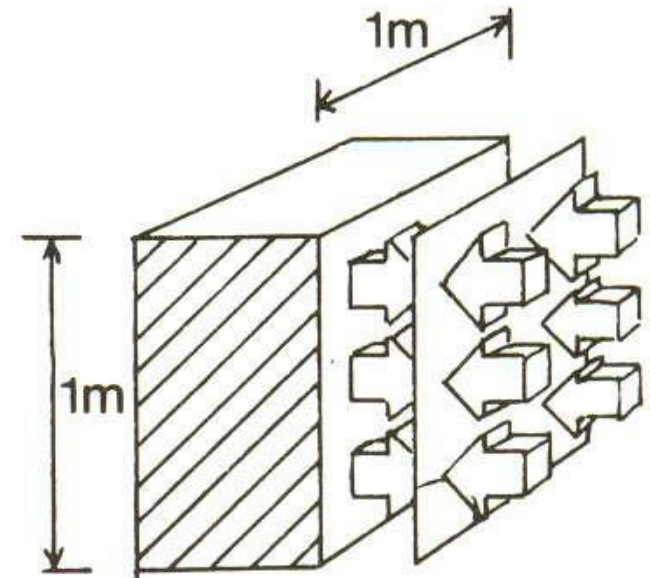
Прелаз топлоте

Параметри дефинисани стандардом:

коефицијент прелаза топлоте h (α) (са унутрашње и са спољашње стране конструкције)

$$h = \frac{\Delta Q}{\Delta T \cdot A \cdot \Delta t} = \frac{q}{\Delta t} \left[\frac{W}{m^2 \cdot K} \right]$$

Прелаз топлоте

Параметри дефинисани стандардом:

- отпор граничне површине

$$R = \frac{1}{h} \left[\frac{m^2 \cdot K}{W} \right]$$

- отпор прелазу топлоте, унутрашњи R_{si}
- отпор прелазу топлоте, спољашњи R_{se}

Укупни отпор пролазу топлоте

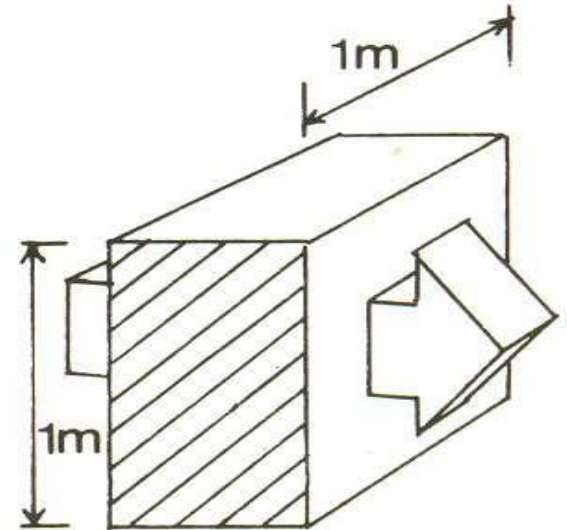

- укупни отпор пролазу топлоте:

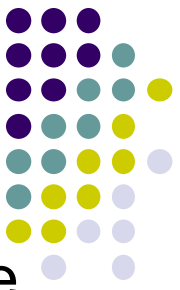
$$R_u = R_{si} + R + R_{se}$$

- коефицијент пролаза топлоте U (k):
(предмет стандарда)

$$U = \frac{1}{R_{si} + R + R_{se}} = \left[\frac{W}{m^2 \cdot K} \right]$$

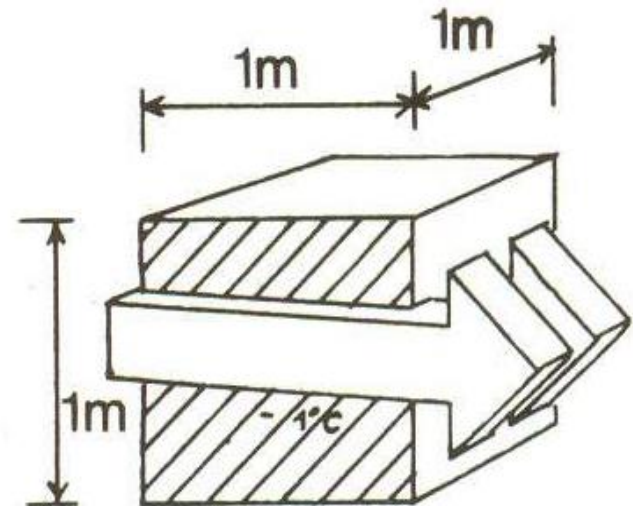
Провођење топлоте

Способност материјала да кроз своју масу пренесе топлоту као последицу разлике у температури између његових двеју површина представља његову **проводљивост или проводност – λ**

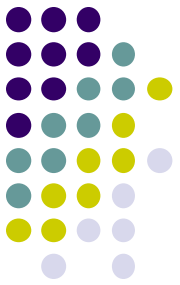
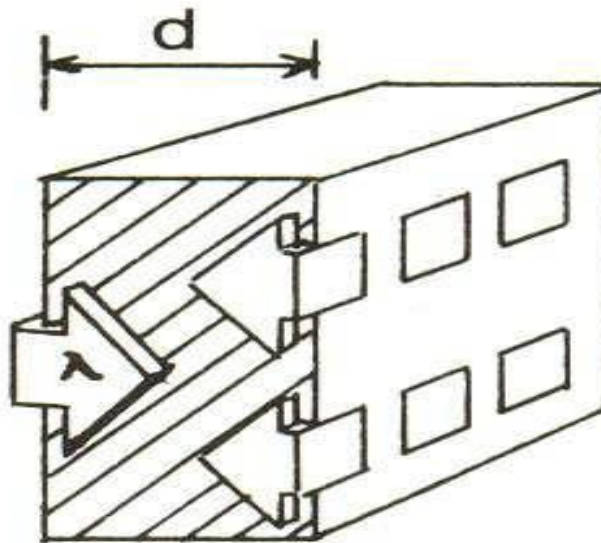
- **коэффициент топлотне проводљивости – λ** јесте својство самог материјала

$$\lambda = \frac{q \cdot d}{\Delta T} = \left[\frac{W}{m \cdot K} \right]$$

Провођење топлоте

- *коэффициент топлотне пропустљивости λ* – својство конструкције (грађ. елемента)

Провођење топлоте

4 основна типа конструкција:

- хомогена конструкција
- хетерогена конструкција из више хомогених слојева
- конструкција једноставне хетерогености
- конструкција сложене хетерогености

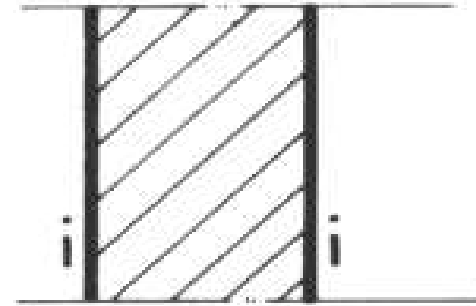
Провођење топлоте

Хомогене

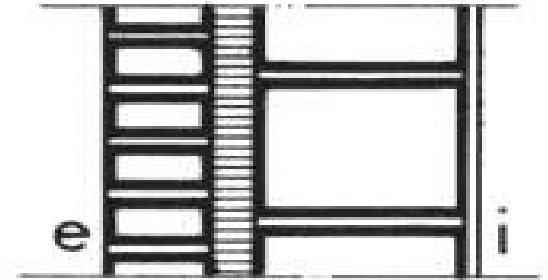
(једнослојне конструкције)

$$\Lambda = \frac{\lambda}{d} = \left[\frac{W}{m^2 \cdot K} \right]$$

Хетерогене из више хомогених слојева ^{$\lambda =$} *(вишеслојне конструкције)*

$$\sum_{i=1}^n \lambda_i = \frac{\lambda_1}{d_1} + \frac{\lambda_2}{d_2} + \dots + \frac{\lambda_n}{d_n} = \left[\frac{W}{m^2 \cdot K} \right]$$

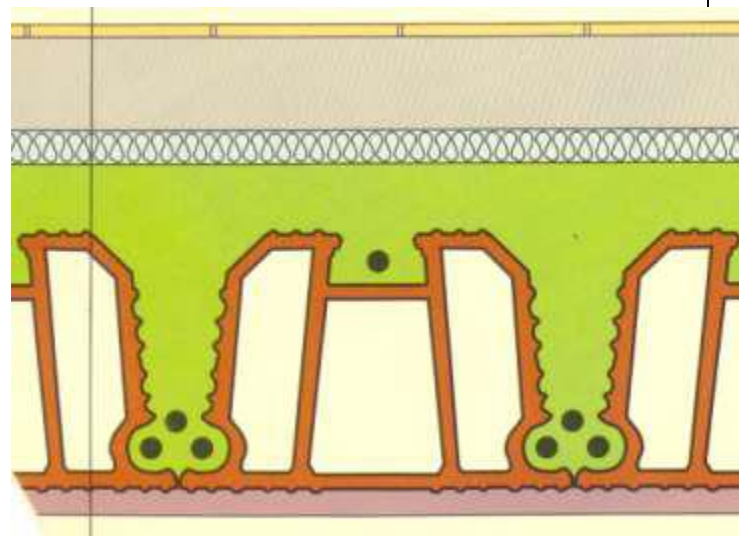
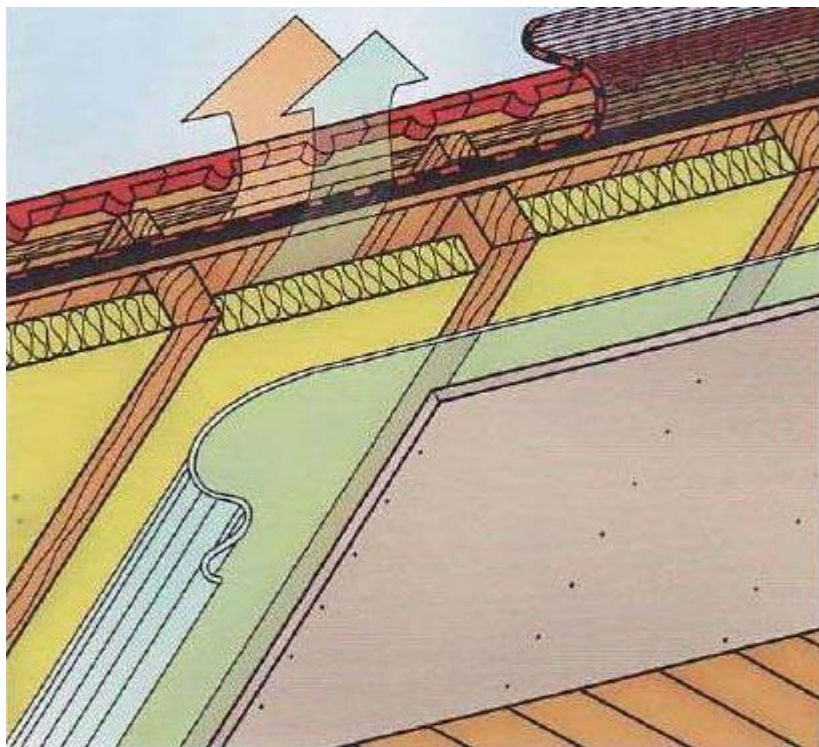
Провођење топлоте

- отпор проласку топлоте који пружа конструкција :

$$R = \sum_{i=1}^n \frac{1}{\lambda} = \frac{d_1}{\lambda_1} + \frac{d_2}{\lambda_2} + \dots + \frac{d_n}{\lambda_n} = \left[\frac{m^2 \cdot K}{W} \right]$$

Провођење топлоте

$$U = \frac{\Sigma A_i \cdot U_i}{\Sigma A} = \left[\frac{W}{m^2 \cdot K} \right]$$

$$U = \frac{U_1 \cdot A_1 + U_2 \cdot A_2 + \dots + U_n \cdot A_n}{A_1 + A_2 + \dots + A_n}$$

Хвала на пажњи!!!

